

τελοῦν οἱ κανόνες καὶ αἱ ἀκολουθίαι καὶ πᾶν ὅ,τι ὑπάγεται εἰς τὴν ὕμνογραφίαν. Εἶναι ἡ ρυθμικὴ ἐκκλησιαστικὴ ποιήσις. Ἄφου δὲ τὰ θρησκευτικὰ ταῦτα ποιητικὰ προϊόντα εἰσῆλθον εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ ἀπετέλεσαν τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς τελετουργίας, κωδικοποιηθέντα οὕτως εἶπεν εἰς τὰ Τριώδια, Ὁρολόγια, Μηναῖα κτλ. καὶ ἀναγνωρισθέντα ὡς ἡ ἐπίσημος τῆς Ἐκκλησίας ποιήσις, οἱ κατόπιν θρησκευτικοὶ ποιηταὶ δὲν ἐπεδίδοντο εἰς τὴν σύνθεσιν τοιούτων ποιημάτων, μετὰ τῆς αὐτῆς ὡς πάλαι προθυμίας, διότι δὲν ἤλπιζον νὰ τύχουν καὶ τῆς μόνης ἠθικῆς ἱκανοποιήσεως, τὴν ὅποιαν θ' ἀνέμενον ἐκ τοῦ ἔργου τῶν νὰ περιληφθῆ δηλαδὴ τοῦτο εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἡ καλλιέργεια τῆς τοιαύτης ποιήσεως παρημελήθη. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὑπῆρξαν ἱκανοὶ κατὰ τοὺς μεταβυζαντινοὺς χρόνους, οἱ ὅποιοι συνέθεσαν ἀκολουθίας καὶ κανόνας. Ἐπισημότεροι ἐκ τῶν νεωτέρων τούτων ἐργατῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως εἶναι ὁ *Μανουὴλ Κορινθῖος*¹ (ΙΕ' αἰῶν) ὁ πλείστας ἀκολουθίας ἀγίων καὶ εἰρμούδ καὶ κοντάκια συνθέσας *Νικόλ. Μαλαξῶς* (ΙΣΤ' αἰῶν) ὁ ἐκ *Ναυπλίου*, ὁ *προμνημονευθεὶς* (σελ. 214) *Ἰουστίνος Δεκαδύος* καὶ ἄλλοι κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους.

Δὲν θ' ἀσχοληθῶ ἐνταῦθα μὲ τὰ τοιαῦτα ποιητικὰ συνθέματα, τὰ ὅποια ὑπάγονται ὡς ἐκ τῆς οὐσίας τῶν καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν εἰς τὴν λειτουργικὴν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν φιλολογίαν. Ἀλλὰ καὶ δὲν θ' ἀποφύγω ν' ἀναφέρω ὅτι ἀπεβαίνει δύσκολον, ἂν μὴ καὶ ἀδύνατον, νὰ καθορισθῆ ποῖα ἐκ τῶν προϊόντων τῆς ρυθμικῆς ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως κατὰ τὴν μεταβυζαντινὴν περιόδον εἶναι πρωτότυπα ἢ τοῦλάχιστον δημιουργικαὶ μιμήσεις. Διότι οὐχὶ σπανίως οἱ τοιοῦτοι νεώτεροι θρησκευτικοὶ ποιηταί,

1 Βιογραφικὰς περὶ τοῦ *Μανουὴλ Κορινθίου* πληροφορίας, ἀλλ' ἀσφαις, ἴδε εἰς «*Ἕμνωθῶν Ἀνάκτοτα*, ἐκ τῶν ἀπογράφων τῆς Β.βιβλιοθήκης τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Ἀθήνησιν ΑΩΜ». σελ. ιγ'—ιζ'». — Σαφέστερον περὶ αὐτοῦ ἔγραψεν ὁ Μ. Γεδεών εἰς τὴν μελέτην «*Χρονικὰ τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας*» δημοσιεύθεισάν εἰς : «*Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια*» σύγγραμμα ἐκδιδόμενον καθ' ἑξομοίαν : «*Ἔτος τρίτον* (α' Ὀκτωβρίου 1882—1883 Σεπτεμβρίου κζ')». Ἐν Κωνσταντινουπόλει· σελ. 108 στήλη δ'—110 καὶ 116 στήλη α'—116.— Κανόνες τοῦ *Μανουὴλ Κορινθίου* ψαλλόμενοι ἐν τῇ τοῦ Ἀθγόστου νηστειαῖ τῆς Ἱεραρχίας Θεοτόκου ἀδημοσιεύθησαν εἰς «*Ἕμνωθῶν Ἀνάκτοτα*» σελ. 182—180.